

នៅក្នុងការផ្តល់ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុដល់សាលាក្តីខ្មែរក្រហម គឺជាការក្តីចូររបស់អាស៊ាន

ដោយ អាំង យ

ថ្ងៃតុលា ឆ្នាំ២០១០

ប្រែសម្រួលដោយ ជា ដល្លា

កម្ពុជាបានស្តារកម្មវិធីដំណើរការដល់របស់លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ បាន គឺមូន មកកាន់ប្រទេសកម្ពុជា ។ វត្តមានរបស់លោក បាន គឺមូន នៅពេលនេះក៏ក្នុងនាមជាមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់បំផុត របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ប៉ុន្តែលោកក៏ជាប្រជាពលរដ្ឋម្នាក់នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីរបស់យើងដែរ ។ អំឡុងពេលនៃការស្នាក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាលោក បាន គឺមូន នឹងទៅធ្វើទស្សនកិច្ចសារមន្ទីរប្រល័យ ពូជសាសន៍ទួលស្មែរនិងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ។ សារមន្ទីរទួលស្មែរ គឺជាទីកន្លែង រំលឹកការចងចាំដែលរៀបចំឡើង និងអភិរក្សដោយប្រជាជនកម្ពុជា សម្រាប់ទទួលបានដល់ជនរងគ្រោះ ប្រមាណ១៤.០០០ នាក់ដែលត្រូវបានធ្វើទារុណកម្ម និងសម្លាប់ក្នុងរបបខ្មែរក្រហមកាលពីសាមសិបឆ្នាំ កន្លងទៅ ។ ចំណែកឯអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាគឺជាកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមមួយរវាងអង្គការ សហប្រជាជាតិនិងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការស្តារបន្តពីភាពរន្ធត់របស់ខ្មែរក្រហមទៅកម្រិតមធ្យមដោយ ដោយផ្ដោតលើការការពារសិទ្ធិមនុស្សនិងនីតិវិធី ។ ដំណើរទស្សនកិច្ចរបស់លោក បាន គឺមូន អាច ជាសារដ៏សំខាន់មួយជូនទៅទ្វីបអាស៊ីទាំងមូលជាពិសេសទៅកាន់ប្រទេស ដែលជាសមាជិកនៃសមាគម អាស៊ានទាំងដប់អំពីសារសំខាន់នៃសាលាក្តីខ្មែរក្រហម និងការកាត់ទោសមេដឹកនាំសំខាន់ៗនៃរបបខ្មែរ ក្រហមក្នុងសំណុំរឿង០០២ រួមមាន អៀង សារី, នួន ជា, ខៀវ សំផន, និង អៀង ធីរិទ្ធ ។ នេះ គឺជាតុលាការកាត់ទោសដ៏ធំបំផុតដែលកំពុងធ្វើឡើងនៅទ្វីបអាស៊ី ។

ក្តីរំពឹងដ៏ធំបំផុតរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាក្នុងការទាមទារយុត្តិធម៌ មិនទំនងជាអាចសម្រេចបានទៅ តាមសេចក្តីប្រាថ្នាទាំងស្រុងនោះទេ ដែលនេះគឺដោយសារតែភាពចាស់ជរារបស់ជនចុងចោទ ការ ពន្យារពេលអស់ជាច្រើនឆ្នាំនៃដំណើរការកាត់ទោស ការធ្វើបណ្តឹងជំទាស់របស់ចុងចោទ និងដោយសារ កំណត់ហេតុមិនល្អនៃប្រព័ន្ធច្បាប់របស់កម្ពុជាតាំងពីមុនមក ។ តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏សាលាក្តី នេះនឹងផ្តល់ដល់ប្រយោជន៍សំខាន់ៗ បីដល់កម្ពុជាដែរ ។ ទីមួយ សាលាក្តីនេះអាចផ្តល់ឱកាសមួយដែល ជួយដល់ប្រជាជនកម្ពុជាក្នុងការទទួលបានចម្លើយពីសំណួរមួយចំនួនអំពីការកាត់ទោសនិងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ នៅកម្ពុជា ។ ទីពីរ សាលាក្តីនេះអាចជំរុញឲ្យមានការពិភាក្សាក្នុងស្រុកប្រជាជន ថាតើប្រព័ន្ធច្បាប់ របស់ខ្លួនមានដំណើរការយ៉ាងដូចម្តេច និងថាតើប្រជាជនកម្ពុជាចង់បានប្រព័ន្ធច្បាប់របស់ខ្លួនបែបណា ។

ទីបី ត្រឹមតែមួយជំនាន់ក្រោយរបបប្រល័យពូជសាសន៍ ប៉ុណ្ណោះក្មេងៗជាច្រើនមិនជឿថាឪពុកម្តាយរបស់ខ្លួនធ្លាប់គ្រប់គ្រងកាត់យុកសម័យដ៏ឈឺចាប់នៃរបបខ្មែរក្រហមនេះទេ ។

ហេតុដូច្នោះ គុណការកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមនេះនឹងធ្វើឲ្យការចងចាំរបស់មនុស្សជាតិមានភាពរស់រវើកឡើងនូវអ្វីដែលបានកើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយសាលាក្តីនេះក៏នឹងជំរុញទឹកចិត្តឲ្យមនុស្សគ្រប់រូបចេះការពារនិងទប់ស្កាត់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ដែរ ។ ទោះបីជាលទ្ធផលយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏សាលាក្តីនេះពិតជាមានសារៈសំខាន់បំផុតសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជាក្នុងការយល់ដឹងអំពីប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌និងសិទ្ធិមនុស្សជាពិសេសសិទ្ធិក្នុងការរស់រានមានជីវិត ។

រដ្ឋាភិបាលរបស់បណ្តាប្រទេសអាស៊ីមួយចំនួននៅតែយល់ឃើញថា សិទ្ធិមនុស្សគឺជាទ្រឹស្តីរបស់បស្ចឹមប្រទេស ។ ប៉ុន្តែទស្សនវិស័យចុងក្រោយនេះប្រជាជនក្នុងបណ្តាប្រទេសនៅអាស៊ីបានធ្វើការបញ្ជាក់នូវជំនឿរបស់ខ្លួនថា សិទ្ធិមនុស្សគឺជាទស្សនៈសាកល ហើយដំណើរការដ៏ត្រឹមត្រូវនិងនីតិវិធីជាសមាសភាពយ៉ាងសំខាន់នៃដំណើរការប្រជាធិបតេយ្យ ។ នៅពេលដែលប្រទេសមួយចំនួននៅអាស៊ីនិងក្នុងបណ្តាប្រទេសដែលជាសមាជិកអាស៊ាន កំពុងតែដើរតួនាទីយ៉ាងទូលំទូលាយអំពីនយោបាយពិភពលោក និងសេដ្ឋកិច្ចអន្តរជាតិ វាក៏ជាការសំខាន់ ដែលថាទង្វើនិងអាកប្បកិរិយារបស់ខ្លួនបានឆ្លុះបញ្ចាំងពីការដ្ឋានបូរ ដែលធ្លាប់មាននិងកំពុងតែកើតមាននៅអាស៊ី ។ ទោះបីជាអាស៊ានខិតខំស្វែងរកជំរុញលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងសិទ្ធិមនុស្សនៅក្នុងតំបន់យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គ្មានសមាជិករបស់អាស៊ានណាមួយ បានផ្តល់មូលនិធិមកកាន់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនៅឡើយទេ ខណៈពេលដែលសាលាក្តីនេះជួបប្រទះនូវកង្វះខាតថវិកាដើម្បីដំណើរការកិច្ចការរបស់ខ្លួន ។ អាស៊ានមានអាណត្តិនិងតួនាទីសំខាន់ជាងប្រទេសដែលបានផ្តល់ជំនួយដល់សាលាក្តីខ្មែរក្រហមនាពេលបច្ចុប្បន្នទៅទៀត ។ អាស៊ាន មានកាតព្វកិច្ចដើម្បីធានាថាដំណើរការរបស់សាលាក្តីខ្មែរក្រហមអាចដំណើរការទៅមុខដោយអនុលោមតាមនីតិវិធី ដោយមិនជួបប្រទះសក្តិផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុឡើយ ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាថា ដំណើរទស្សនកិច្ចរបស់លោក បាន គីមូន នឹងដាស់ស្មារតីព្រមទាំងលើកទឹកចិត្តដល់ប្រទេសដែលជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ក្នុងការបង្ហាញនូវការគាំទ្ររបស់ខ្លួនចំពោះសិទ្ធិមនុស្សនៅអាស៊ីដោយការផ្តល់ជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់សាលាក្តីខ្មែរក្រហមដែលកំពុងតែត្រូវការជាចាំបាច់ ។